

indenfor dem værende Land. Forfatteren beskriver en Del af de forskellige kendte ældre Udgaver af Portolani-Typen, og flere Afbildninger af gamle Kort findes i hans Bog. Det bør bemærkes, at Carignanos Kort er det ældste, paa hvilket Skandinavien er afbildet som en Halvø, og paa hvilket Danmark, om end lagt altfor nær ved England, er gengivet med temmelig rigtige Former. Beazley omtaler derpaa Dulcerts Kort af 1339 og Laurentio Portolanos Kort eller det saakaldte medicæiske Atlas af 1351, ligeledes begge af Portolani-Typen. Det sidste er det ældste, der fremstiller Kysterne saa langt mod Øst, at det indbefatter den vestlige Kyst af Indien indtil Midten.

Endvidere omtaler han nogle yngre Kort, hvoraf de fleste er af Portolani-Typen, saaledes Piziganis af 1367 og 1373 og det katalonske Atlas af 1375, med hvilket Toppunktet af den senere Middelalders Kortarbejder naaedes.

Et sidste Kapitel omhandler kortelig den geografiske Viden, som gav sig til Kende blandt de ikke-kristne Folkeslag.

I et Tillæg er givet en for alle, der studerer den ældre Tids Geografi, meget nyttig Oversigt over de vigtigste, den vedrørende Værker.

Emil Madsen.

Das Mittelmeergebiet. Seine geographische und kulturelle Eigenart von Professor Dr. Alfred Philippson. 2. Auflage, mit 9 Figuren im Text, 13 Ansichten und 10 Karten auf 15 Tafeln. Druck und Verlag von B. G. Teubner in Leipzig. 1907. 8°, 261 S.

Dette Værk giver indenfor en knap Ramme Oversigt over Middelhavslandenes geografiske Forhold og Kultur, forsaavidt som den sidste er betinget af geografiske Faktorer. At kalde det en Oversigt vil maaske virke forskrækkende paa Læseren og faa ham til at sky det i den Tro, at Bogen er en Samling af Oprensninger. Dette er imidlertid saa langt fra Tilfældet, som Værket er let læseligt og paa en behagelig Maade opruller i forskellige Afsnit Billeder fra Middelhavets og Middelhavssegnenes Naturforhold, der i en Sum giver den dannede Rejsende et fortrinligt Indblik i disse Egenes Særegenheder. For den dannede Turist er Bogen vel egentlig nærmest bestemt, og i den Henseende vil den være fortræffelig til at aabne Øjnene for meget, der ellers vilde unddrage sig hans Opmærksomhed. I

de enkelte Kapitler behandles Havets og Landenes Dannelse og Omformning, Vulkaner og vedvarende Bevægelser i Jordskorpen, Middelhavets Vand, dets Indhold af Fisk og andre Havdyr samt Skibsfarten, Beskrivelse af Kysten med dens mange særlige Former og Dannelser, der gør Indtryk paa Beskueren; endvidere fremstilles i særlige Afsnit: Klimaet, Floderne, Planteverdenen, baade de vilde Planter og Kulturplanterne, den vilde Fauna og Kulturdyrene, og i Slutningskapitlet helliges 32 Sider Mennesket, hvorunder Religion, Sæder, Skikke, Staterne og den økonomiske Geografi m. m. Overalt, hvor det er muligt, behandles de geografiske Fænomener i Forbindelse med Mennesket, og uden at være belæst med alt for mange videnskabelige Fakta flyder de enkelte Kapitler, om man saa kan sige, let ind i Læseren. Særdeles god er især Klimabeskrivelsen og Klimaets Indvirkning paa Mennesket, men man kan iøvrigt sige, at Bogen hører til den Art, man kunde ønske sig mange af til den Kres, hvortil den er bestemt. Den dannede Middelhavsfarer, der ellers medbringer tilstrækkelig Basis for at kunne berige sig i disse Landes store Kunstskatte, burde ikke forsømme at læse denne Bog for ogsaa at kunne berige sig med mangt i Naturen, der ofte giver Forklaring eller Nøglen til meget i Kunsten. Værket egner sig ikke til Haandbog for Geografer, der næppe heri finder noget nyt; det vil derimod være et fortrinligt Hjælpemiddel for Lærere i Geografi ved højere Skoler. 2. Oplag, som nu er udkommet, vil sikkert ikke blive det sidste. En Del flere Billeder vilde gøre Bogen endnu mere kærkommen.

O. Olufsen.

Schwedisches Panorama, herausgegeben von Svenska Turistföreningen. Kommissionsverlag: Wahlström & Widstrand, Stockholm. 1907.

Omfatter 29 Planer i Kvart med en stor Samling af fortrinligt udførte Fotografier, uden Tekst, af Landskaber, Byer, Slotte, Kirker, Husinteriører m. m. fra Sverrig, rækkende lige fra Skaane til Sverrigs nordligste Egne. Det er en særdeles stilfuld og elegant udført Reklame i Turistøjemed; dog kunde særlig Valget af Landskabsbilleder i de fleste Tilfælde maaske have været heldigere; thi der findes meget smukkere Landskaber i Sverrig end de fleste af dem, der her er fremførte.

O. Olufsen.